

Rekommandation 24/2021
Forslag A 1885/presidiet
Behandles af Præsidiets

Betänkande över svar på Rek. 24/2021 om ökad nordisk säkerhet mot cyberattacker

Præsidiets foreslår, at Nordisk Råd tager svar på rekommandation 24/2021 hvad angår "ökad nordisk säkerhet mot cyberattacker" til efterretning og anser den som *færdigbehandlet* for rådets vedkommende.

Baggrund

Rekommandasjonen har følgende ordlyd

Nordiska rådet rekommenderar de nordiska regeringarna

att gemensamt omsätta så många som möjligt av de förslag som Bjarnasonrapporten föreslår för att öka det nordiska samarbetet mot hybrid och cyberangrepp

Svar fra de nordiske regeringer

De nordiske lands regjeringer har merket seg Nordisk råds engasjement for, og den brede støtten til, sikkerhetspolitisk samarbeid i Norden for å møte nye sikkerhetsutfordringer. Det vitner også klart om den brede folkelige støtten til økt sikkerhetspolitisk samarbeid i Norden.

Nordiske land samarbeider allerede godt om hybrid- og cyberspørsmål. Bjarnasonrapporten foreslår enkelte grep innenfor området, samt tiltak som kan gi tydeligere felles-nordisk stemme internasjonalt, basert på delte grunnleggende verdier og interesser. Det er enighet mellom de nordiske landene om å følge opp flere av forslagene i rapporten, men samtidig påse at man ikke dupliserer allerede velfungerende samarbeidsstrukturer.

Forslag fra Bjarnasonrapporten: Utvikle en felles konseptuell og politisk forståelse for de viktigste hybride truslene, og mulige fremtidige trusler, mot de nordiske landene, både individuelt og kollektivt ("*...develop a common conceptual and political understanding of the key hybrid threats and potential future threats facing them, both individually and collectively.*" p. 16).

Om forslaget: Det nordiske forsvarssamarbeidet i Norden, NORDEF, har i sin Visjon 2025 mål om å styrke nordisk motstandsevne mot hybride trusler og økende cybertrusler. Andre målsettinger i visjonen om økt samarbeid innen totalforsvar, sivilt-militært samarbeid og styrking av felles situasjonsbevissthet er også relevante for hybrid- og cyberangrep. Siden 2020 har de nordiske landene gjennomført diskusjoner rundt hybride scenarier, støttet av Hybridsenteret (Hybrid Centre of Excellence) i Helsingfors. Det er etablert en ambisjon for slike årlige nordiske aktiviteter.

For å styrke nordisk sivilt-militært samarbeid om disse truslene har man etablert et nytt samarbeid mellom Haga-samarbeidet og NORDEF. Haga-NORDEF har for eksempel valgt CBRNE (kjemisk, biologisk, radioaktivt, nukleært og eksplosivt materiale) som et fokusområde, noe som blant annet vil øke nordisk forståelse og motstandsevne mot hybride trusler. Dette samarbeidet vil blant annet utvikles gjennom felles øvelser.

Videre på sivilt nivå er såkalt sikkerhetstruende økonomisk virksomhet et eksempel på en hybrid trussel der de nordiske landene deler en felles forståelse. Dette omhandler hvordan utenlandske investeringer og oppkjøp i Norden kan benyttes for å få tilgang til informasjon, teknologi og ressurser av strategisk betydning. De nordiske landene er godt kjent med hvordan denne trusselen håndteres nasjonalt, bl.a. gjennom «screeningmekanismer». Det foregår erfarings- og informasjonsutveksling mellom landene for å oppnå bedre felles forståelse for denne typen hybrid trussel.

På internasjonalt nivå er NATO og EU de viktigste aktørene innen samarbeid mot hybride trusler. De nordiske landene ønsker å styrke samarbeidet med og mellom NATO og EU på dette feltet.

Forslaget har delvis blitt imøtekommet.

Forslag fra Bjarnasonrapporten: Støtte aktiv deltagelse i initiativer for offentlig-privat dialog om cyberspørsmål (“...governments should support active participation in initiatives, such as Nordic IT Security, Cyber Security Nordic, and Nordic Cyber Series.” p. 19).

Om forslaget: Offentlig-privat samarbeid er sentralt for digital sikkerhet. Statlige myndigheter, private selskap og forsknings- og utviklingsmiljøer har legitime interesser og ansvar i forvaltningen av det digitale rom. De nordiske regjeringer er derfor opptatt av å fremme denne typen samarbeid internasjonalt. Det er allerede også god dialog på flere nivå mellom nordiske myndigheter på dette feltet, inkludert et operativt samarbeid mellom de nasjonale responsmiljøene (CERTer) om forebygging og håndtering av hendelser.

Forslaget har delvis blitt imøtekommet.

Rekommandasjonen anses som delvis oppfylt.

Præsidiets synspunkter

Det er positivt at de nordiske regjeringene er i gang med å følge opp flere av Bjarnason-rapportens anbefalinger og at det er etablert et nytt samarbeid mellom Haga-samarbeidet og NORDEFECO. Det er også positivt at nordiske landene har gjennomført diskusjoner rundt hybride scenarier, og at «det er etablert en ambisjon for slike årlige nordiske aktiviteter». Disse temaene er stadig mer aktuelle, og det vil være viktig at ambisjonene også virkeliggjøres. Det foreslås at svaret tas til etterretning og at rekommandasjonen anses som ferdigbehandlet, men at Nordisk råd fortsatt engasjerer seg i de nordiske regjeringenes samarbeid om cybersikkerhet og annen tematikk knyttet til samfunnssikkerhet/totalforsvar.

Stockholm, den 24. januar 2023

Jorodd Asphjell (A)

Annette Lind (S)

Erkki Tuomioja (sd)

Heléne Björklund (S)

Oddný G. Harðardóttir (Sf)

Hanna Katrín Friðriksson (Vr)

Heidi Greni (Sp)

Anders Adlercreutz (sfp)

Anna Falkenberg (Sb)

Helge Orten (H)

Maria Stockhaus (M)

Lars Püss (M)

Lulu Ranne (saf)

Kathy Lie (SV)

Veronika Honkasalo (vänst)